ЗАТВЕРДЖУЮ:
ректор Донецького державного університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
полковник поліції

_____ **Сергій ВІТВІЦЬКИЙ**
«09» 09 2026 р.

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дякур Марії Дмитрівни «Теорія та практика запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності», що подана на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Дисертація Дякур Марії Дмитрівни «Теорія та практика запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності», що подана на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право виконана на базі науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол № 17 від 07 серпня 2026 року).

Попередня експертиза дисертації проводилася на базі науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ. Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дякур Марії Дмитрівни «Теорія та практика запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності» Вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол № 17 від 07 серпня 2026 року) призначено рецензентів:

1) Назимко Єгор Сергійович – головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

2) Пономарьова Тетяна Ігорівна – завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового

інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, старший дослідник;

3) Єпринцев Пилип Сергійович – директор інституту післядипломної освіти та заочного навчання Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

1. Актуальність теми дослідження.

Проблема запобігання кримінальним правопорушенням є однією із тих, що мають бути розв'язані з метою посилення обороноспроможності держави та забезпечення її подальшої євроінтеграції. В умовах дії особливого правового режиму воєнного стану це питання було особливо актуалізоване, що зумовлено зростанням кількісного показника окремих суспільно небезпечних діянь, що призвело до зміщення уваги законодавця та правоохоронних органів із тих протиправних діянь, які тривалий час мають позитивно статичну динаміку. Одними із таких кримінальних правопорушень є ті, що вчиняються у сфері медичної діяльності. Варто відзначити, що професійна злочинність завжди становила особливий інтерес як для вчених, так і для практичних працівників. Це зумовлено, по-перше, підвищеним ступенем суспільної небезпечності, по-друге – способами вчинення таких суспільно небезпечних діянь, які часто зумовлюють їх латентність та несвоєчасне виявлення, що тягне за собою звільнення осіб від кримінальної відповідальності через сплив строків давності.

Кримінальні правопорушення у сфері медичної діяльності, відповідно до статистичної звітності Офісу Генерального прокурора, не відрізняються значним кількісним показником, однак їх якісні характеристики вказують на потребу у продовженні наукових пошуків за напрямом протидії та запобігання. Останнє зумовлено тим, що основною причиною формально прийнятної кримінологічної ситуації залишається латентність, яка пов'язана із корпоративною солідарністю, що полягає у сприянні приховуванню медичних помилок, а також умисних протиправних діянь, які вчиняються медичними працівниками або пов'язані із медичною діяльністю. Аналіз останніх наукових праць вказує на те, що вчені майже перестали приділяти належну увагу проблемам запобігання медичним кримінальним правопорушенням, а поодинокі праці розв'язують проблеми удосконалення норм кримінального законодавства, якими встановлено відповідальність за такі діяння.

Разом із цим, очевидною залишається потреба у забезпеченні комплексного підходу до формування належного механізму, здатного виявити реальні кількісні показники таких кримінальних правопорушень, спростити розкриття та розслідування кримінально протиправної діяльності та унеможливити подальшу активізацію криміногенних чинників у цій сфері. Особливого значення це завдання набуває у зв'язку із трансформацією способів вчинення кримінальних правопорушень медичними працівниками в умовах дії особливого правового режиму воєнного стану. Зокрема це

стосується зростання кількості корупційних та пов'язаних із корупцією кримінальних правопорушень, привласнення коштів, виділених міжнародними донорами для придбання медичних препаратів та техніки, а також шахрайств, легалізації майна, отриманого злочинним шляхом тощо. Такі протиправні діяння очевидно негативно впливають як на загальну кримінологічну ситуацію, так і на якість надання медичних послуг населенню, що особливо важливо в умовах активних бойових дій.

Проблема запобігання кримінальним правопорушенням розглядалась у працях таких учених, як А. М. Бабенко, А. Б. Блага, В. В. Василевич, В. В. Голіна, Б. М. Головкін, А. О. Джужа, О. М. Джужа, О. Г. Колб, О. М. Литвинов, Д. М. Тичина, В. О. Туляков та інші. Не дивлячись на достатньо ґрунтовне теоретичне підґрунтя, окремі проблеми залишились вирішеними не у повній мірі.

Отже, наведене зумовлює актуальність обраної для дослідження теми та демонструє її важливість для подальшого розвитку наук кримінально-правового циклу.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що на основі комплексного дослідження обґрунтовано нові положення щодо засад запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичного обслуговування в Україні та розроблено науково обґрунтовані пропозиції і рекомендації, спрямовані на удосконалення національного законодавства та кримінологічної практики. До найбільш вагомих результатів проведеного дослідження віднесено такі:

вперше:

– з урахуванням позитивного досвіду Великої Британії, Канади та Данії доведено доцільність впровадження в Україні культури нульової толерантності до медичної помилки шляхом створення та інтеграції системи реєстрації випадків спричинення медичним працівником шкоди здоров'ю;

– з урахуванням позитивного досвіду Сполучених Штатів Америки визначено потребу у впровадженні механізму альтернативного вирішення конфліктів, який має включати заходи, спрямовані на інтеграцію медіативних процедур та створення при медичних закладах спеціальних служб врегулювання конфліктів;

– з урахуванням позитивного досвіду Словенії та узагальнених результатів судової та правоохоронної практики обґрунтовано потребу в розробці національної стратегії медичної грамотності, що надасть можливість знизити латентність протиправних діянь у сфері медичної діяльності, шляхом підвищення частоти звернень пацієнтів (їх представників) до правоохоронних органів;

– доведено кореляцію між очікуваними результатами реалізації Стратегії державної наркополітики на період до 2030 та станом кримінально-

правової протидії незаконній видачі медичними працівниками рецептів на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин. За результатами вивчення практики Верховного Суду доведено доцільність удосконалити склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 319 КК України шляхом виключення із диспозиції ч. 1 цієї кримінально-правової норми вказівки на такі ознаки суб'єктивної сторони як корисливий мотив та інші особисті інтереси;

– обґрунтовано доцільність удосконалення інституту цивільно-правової відповідальності медичних працівників шляхом встановлення та закріплення розмірів відшкодування шкоди пацієнтам, які були б диференційовані залежно від ступеня тяжкості спричинених здоров'ю наслідків;

– доведено доцільність активного застосування до медичних працівників, які вчинили кримінальні правопорушення у сфері професійної діяльності, такого заходу забезпечення кримінального провадження, як відсторонення від посади.

удосконалено:

– аргументи на користь доцільності створення та розвитку інституту Уповноваженого з питань охорони здоров'я, що надасть можливість вирішити одразу декілька проблемних питань: по-перше, це підвищить ефективність надання медичних послуг, оскільки буде забезпечено додатковий контроль за діяльністю медичних працівників; по-друге, посилить захист прав пацієнтів навіть тоді, коли це не стосується вчинення щодо них кримінальних правопорушень; по-третє, сприятиме зниженню латентності суспільно небезпечних діянь, що вчиняються у сфері медичної діяльності;

– наукові позиції щодо доцільності створення незалежних судово-медичних комісій, які проводять експертизи у справах про притягнення до кримінальної відповідальності медичних працівників за професійні правопорушення. Аргументовано, що більшу частину членів такої комісії мають складати представники Державної установи «Інститут судової психіатрії та судової медицини Міністерства охорони здоров'я України». Зауважено, що до складу комісії також в обов'язковому порядку мають входити не менш ніж два професори кафедр судової медицини;

– положення щодо доцільності розробки та прийняття законодавчого акта, який би регулював відносини між медичними працівниками та пацієнтами, а також встановлював би права пацієнтів та механізм їх захисту;

– теоретичні підходи щодо доцільності розробки та впровадження у практичну діяльність правоохоронних органів методики розслідування кримінальних правопорушень у сфері медичної діяльності. Доведено, що прогалини у конструкціях окремих кримінально-правових норм, якими передбачено кримінальну відповідальність за такі протиправні діяння та складнощі в доведенні причинно-наслідкового зв'язку між діями медичного працівника та шкодою, яка була спричинена життю або здоров'ю пацієнта, є основною причиною закриття кримінальних проваджень на підставі ст. 284 КПК України;

– типові кримінологічні ознаки жертви кримінального правопорушення у сфері медичної діяльності, до яких віднесено: 1) низький рівень обізнаності у сфері охорони здоров'я; 2) низький рівень правової освіти; 3) середній ступінь віктимності; 4) високий ступінь ризику вторинної віктимізації;

– систему змін та доповнень до національного кримінального законодавства в частині удосконалення кримінально-правових норм, у яких встановлено кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері медичної діяльності в Україні.

набули подальшого розвитку:

– підходи до виявлення способів виконання заходу, передбаченого у пункті 3.2.2.4 розділу III Дорожньої карти з питань верховенства права, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475-р, шляхом обґрунтування потреби у схваленні Концепції реформування системи охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби та інтеграції пенітенціарної медицини до єдиного медичного простору через встановлення підпорядкування пенітенціарних медичних закладів Міністерству охорони здоров'я;

– система детермінант кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичної діяльності, які диференційовані на такі групи: *соціально-економічні*: 1) недостатнє фінансування системи охорони здоров'я; 2) масове внутрішнє переміщення населення та міграція за кордон; 3) психологічне виснаження медичних працівників; 4) загальне погіршення економічного становища населення; *організаційно-правові*: 1) високий ступінь латентності, обумовлений недоліками кримінально-правового та кримінального процесуального забезпечення механізму запобігання суспільно небезпечним діянням у сфері медичного обслуговування; 2) відсутність спеціальних методик розслідування кримінальних правопорушень у сфері медичного обслуговування; *військово-політичні*: 1) зниження якості навчання здобувачів вищої освіти через перехід на дистанційну/змішану форму навчання; 2) брак кадрів, зумовлений поступовим розбронюванням медичних працівників; 3) медичний колабораціонізм; *культурно-ідеологічні*: 1) непрофесійне ставлення до обов'язків медичного працівника; 2) відсутність належного розуміння норм етики;

– теоретичні підходи до визначення потреби в удосконаленні переліку кримінальних правопорушень кримінальне провадження щодо яких здійснюється у формі приватного обвинувачення. Доведено, що включення до такого переліку окремих протиправних діянь, що вчиняються у сфері медичної діяльності підвищує їх латентність та негативним чином впливає на оцінку реальної кримінологічної ситуації;

– типологія жертв кримінальних правопорушень у сфері медичної діяльності. Доведено, що із загальноприйнятої у віктимологічній доктрині класифікації жертв доцільно виокремити такі типи: 1) активні жертви; 2) пасивні жертви; 3) провокативні жертви; 4) латентні жертви. Доведено, що

найбільш часто жертви кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичної діяльності, відносяться до латентного типу.

Достовірність отриманих наукових результатів забезпечується комплексним використанням методологічних підходів (діалектичний, позитивістський, аксіологічний та герменевтичний підходи), а також методів наукового пізнання (компаративний, історико-правовий, логіко-семантичний, метод функціонального аналізу, догматичний, системно-структурний, статистичні та математичні методи), що сприяло вирішенню основних завдань та досягненню поставленої мети.

Дисертація написана грамотно, оформлена згідно з чинними вимогами та відповідає вимогам, передбаченим Порядком присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197. Мовностилістична культура роботи висока. Список використаних літературних джерел, а також посилання на них у тексті дисертації зроблено з дотриманням вимог.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Теоретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в роботі визначено сучасний стан кримінальних правопорушень у сфері медичної діяльності; виявлено та систематизовано детермінанти, що впливають на їх вчинення; узагальнено кримінологічні ознаки особи, яка вчиняє кримінальне правопорушення у сфері медичної діяльності, та її жертви; виявлено способи та шляхи удосконалення заходів запобігання таким протиправним діянням тощо.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в дисертації запропоновано способи удосконалення механізму запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності, диференційовані за різними напрямами. Викладені в роботі висновки і пропозиції впроваджено та може бути використано в:

– *науково-дослідній роботі* – для проведення галузевих досліджень, спрямованих на подальший розвиток кримінології, зокрема щодо запобігання кримінальним правопорушенням проти життя та здоров'я особи, а також протиправних діянь, які вчиняються у професійній сфері (акт Донецького державного університету внутрішніх справ від 13 липня 2026 року);

– *законотворчій діяльності* – при розробці нових законодавчих, а також інших нормативно-правових актів, якими урегульовано діяльність правоохоронних органів у сфері запобігання кримінальним правопорушенням, а також при підготовці змін і доповнень до Кримінального кодексу України в частині удосконалення кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері медичної діяльності;

– *освітньому процесі* – при викладанні таких освітніх компонент, як: «Кримінальне право» та «Кримінологія» (акт Донецького державного університету внутрішніх справ від 13 липня 2026 року);

– *практичній діяльності* – теоретичні положення та практичні рекомендації, викладені у дисертації, можуть бути використані як елемент методики розслідування кримінальних правопорушень проти життя та

здоров'я особи.

3. Наукові публікації, у яких висвітлено основні результати дисертаційного дослідження, та повнота їх опублікування.

Основні положення дисертації опубліковано в 29 наукових публікаціях, серед яких 20 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 3 статті у виданнях, проіндексованих у наукометричній базі Web of Science Core Collection та Scopus, 6 тез доповідей, оприлюднених на науково-практичних заходах.

Статті в наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Дякур М. Д. Відшкодування шкоди як цивільно-правовий захід індивідуально-профілактичного запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності в Україні. *Галицькі студії Юридичні науки*. 2025. № 9. С. 72-77. DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-9-9
2. Дякур М. Д. Віктимологічна характеристика жертви кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичної діяльності в Україні. *Галицькі студії Юридичні науки*. 2025. № 11. С. 60-65. DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-11-8
3. Дякур М. Д. Європейські підходи до запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 6. С. 345-350. DOI https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.6.54
4. Дякур М. Д. Заходи віктимологічного запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичного обслуговування в Україні: аналіз стану та шляхи удосконалення. *Правові новели*. 2025. № 27. С. 455-462. DOI https://doi.org/10.32782/ln.2025.27.55
5. Дякур М. Д. Кримінологічні ознаки осіб, що вчиняють кримінальні правопорушення у сфері медичної діяльності в Україні. *Галицькі студії: Юридичні науки*. 2025. № 12. С. 91-95. DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-12-13
6. Дякур М. Д. Міжнародні стандарти реалізації кримінально-правової політики у сфері охорони медичної діяльності. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 5. С. 398-402. DOI https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.5.62
7. Дякур М. Д. Окремі проблеми удосконалення заходів загальносоціального запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності в Україні. *Галицькі студії Юридичні науки*. 2025. № 10. С. 49-54. DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-10-7
8. Дякур М. Д. Організаційно-правові детермінанти кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичного обслуговування в Україні.

Правові новели. 2025. № 25. С. 571-577. DOI https://doi.org/10.32782/ln.2025.25.74

9. Дякур М. Д. Організаційно-правові заходи у системі спеціально-кримінологічного запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності: стан та перспективи. *Правові новели.* 2025. № 26. С. 554-561. DOI https://doi.org/10.32782/ln.2025.26.63

10. Дякур М. Д. Пенітенціарні заходи у системі спеціально-кримінологічного запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичного обслуговування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 3. С. 311-317. DOI https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.3.53

11. Дякур М. Д. Родовий об'єкт та класифікація кримінальних правопорушень, що вчиняються медичними працівниками в України. *Київський часопис права*. № 3. 2023. С. 272–277. DOI https://doi.org/10.32782/klj/2025.3.38

12. Дякур М. Д. Стан та тенденції кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичного обслуговування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 4. С. 321-325. DOI https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.4.50

13. Дякур М. Д. Кримінально-правова характеристика суб'єктивної сторони кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичної діяльності. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 1. С. 259-263. DOI https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.1.43

14. Дякур М. Д. До питання щодо визначення ознак об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого статтею 138 Кримінального кодексу України (незаконна лікувальна діяльність). *Juris Europensis Scientia*. 2025. Вип. 4. С. 156-160. DOI https://doi.org/10.32782/chern.v4.2025.27

15. Дякур М. Д. До питання щодо удосконалення санкцій кримінально-правових норм, у яких встановлено відповідальність за медичні правопорушення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 12. С. 397-400. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-12/88

16. Дякур М. Д. Еволюція наукових підходів до визначення особливостей кримінальної відповідальності та покарання за кримінальні правопорушення, передбачені ст. 142 та ст. 143 Кримінального кодексу України. *Правові новели.* 2024. № 23. Т. 2. С. 79-84. DOI https://doi.org/10.32782/ln.2024.23.2.12

17. Дякур М. Д. Історико-правовий аналіз становлення та розвитку відповідальності за медичні кримінальні правопорушення в античних державах. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2025. № 5. С. 3-7. DOI https://doi.org/10.32782/2408-9257-2025-5-1

18. Дякур М. Д. Кримінальна відповідальність за протиправні діяння у медичній сфері: сучасний стан дослідження та проблемні аспекти. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 434-439. DOI https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.63

19. Дякур М. Д. Межі юридичної відповідальності медичних працівників у системі соціальної обумовленості криміналізації правопорушень у сфері медичної діяльності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 678-680. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/164

20. Дякур М. Д. Становлення та розвиток відповідальності за медичні кримінальні правопорушення у стародавньому праві. *Право і суспільство*. 2024. № 4. С. 859-864. DOI https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.122

Наукові публікації у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та Scopus

1. Kobets, Y., Diakur, M., Kyslyi, A., Shulga, M., Toropchyna, I. (2024). The Influence of the Digital State on Preventing and Detecting Corruption in Ukraine. *Theoretical And Practical Research In Economic Fields*. № 15(2). P. 365-374. DOI 10.14505/tpref.v15.2(30).16. (*Особистий внесок здобувача: аргументовано значення інтеграції цифрових стратегій у комплексну державну антикорупційну політику з метою максимального підвищення їхньої ефективності та забезпечення позитивного впливу на суспільство)*

2. Tsyganii, S., Shyian, D., Diakur, M., Areshonkov, V., Hospodarenko, V. (2022). Criminal Law Transformation in the Context of COVID-19: The Experience of the European Union and Ukraine. *Cuestiones Politicas*. № 40 (73). P. 52-70. DOI: https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.02 *(Особистий внесок здобувача: наведено аргументи на користь думки, що криміналізація діянь, пов'язаних із COVID-19, та встановлення покарань за їх вчинення розглядаються як складові державної політики протидії пандемії)*

3. Valihura, H., Novikov, I., Diakur, M., Yushchyk, O., Kutsenko, V. (2025). The use of innovative technologies for the prevention and detection of crimes related to document forgery. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. № 103 (14). P. 5070–5081. URL: https://www.jatit.org/volumes/Vol103No14/10Vol103No14.pdf *(Особистий внесок здобувача: оцінено ефективність оптимізованої моделі запобігання кримінальним правопорушенням шляхом імітаційного прогнозування).*

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Дякур М. Д. Відсторонення від посади медичного працівника як захід індивідуально-профілактичного запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності. *Advances in law: the view of domestic and foreign scholars:* International scientific conference (October 3–4, 2024. Riga, the Republic of Latvia): Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. С. 468-470.

2. Дякур М. Д. Військово-політичні детермінанти кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичної діяльності в Україні. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права* : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кременчук, 5 грудня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 291-294.

3. Дякур М. Д. До питання щодо цінності інтеграції зарубіжного досвіду кримінально-правової протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності у національну кримінологічну практику. *Theoretical foundations of law, public management and practice of their application*: International scientific conference (December 25–26, 2024. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. С. 442-444.

4. Дякур М. Д. Значення антикорупційної культури у сфері медичної діяльності для удосконалення загальносоціального запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються медичними працівниками. *Current Challenges in the Development of Law and Public Management and Administration* (March 4–5, 2026. Riga, the Republic of Latvia) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2026. С. 283-285.

5. Дякур М. Д. Кримінально-правова протидія незаконній видачі рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин у системі запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються медичними працівниками. *European Integration as a Factor in the Renewal of Legal Science in Ukraine:* International scientific conference (April 16–17, 2026. Riga, the Republic of Latvia) : Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2026. С. 125-128.

6. Дякур М.Д. Соціально-економічні детермінанти, котрі впливають на кількість кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері медичного обслуговування в умовах воєнного стану. *Права людини та публічне врядування*: IX Міжнародний правничий форум, 29 травня 2026 р. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. С. 276-280

ВИСНОВОК

Ознайомившись із дисертацією Дякур Марії Дмитрівни «Теорія та практика запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності» та науковими публікаціями, у яких висвітлено основні наукові результати проведеного дослідження, а також взявши до уваги підсумки фахового семінару, вважаємо, що:

1. Дисертація Дякур Марії Дмитрівни «Теорія та практика запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності» є фундаментальним дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, теоретичне та практичне значення, що свідчить про істотний внесок здобувача у розвиток кримінологічної науки. Дисертація відповідає вимогам, передбаченим пунктами 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

2. Дисертація Дякур Марії Дмитрівни «Теорія та практика запобігання кримінальним правопорушенням у сфері медичної діяльності» може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора юридичних

наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право у спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:
головний науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії з проблем
запобігання кримінальним правопорушенням
навчально-наукового інституту підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної поліції
імені Е.О. Дідоренка Донецького державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор Єгор НАЗИМКО

Рецензент:
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем запобігання кримінальним правопорушенням
навчально-наукового інституту підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
імені Е.О. Дідоренка Донецького державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, старший дослідник Тетяна ПОНОМАРЬОВА

Рецензент:
директор інституту післядипломної освіти
та заочного навчання Донецького державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор Пилип ЄПРИНЦЕВ

Підписи головного наукового співробітника науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професора Є.С. Назимка; завідувача науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, доктора юридичних наук, старшого дослідника Т.І. Пономарьової; директора інституту післядипломної освіти та заочного навчання Донецького державного університету внутрішніх справ, доктора юридичних наук, професора П.С. Єпринцева засвідчую:

Т.в.о. начальника відділу документування
службової діяльності Донецького державного
університету внутрішніх справ Вікторія МЕЛЬНИК